

ترجمه علم یا هنر

ناهید خسروی

کارشناسی ارشد زبان شناسی همگانی دانشگاه پیام نور، واحد تهران جنوب، تهران، ایران.

نام نویسنده مسئول:

ناهید خسروی

چکیده

ترجمه به عنوان علم و مهارت در طول سالیان ابزار ارتباطی مهم میان انسان‌ها و ملت‌ها در پیشبرد اهداف فرهنگی - اجتماعی - سیاسی - پژوهشی و ... به شمار می‌رود. با گسترش علم و تکنولوژی و جوامع انسانی نیاز بیشتر برای ارتباطات، انتقال دانش و تعامل میان جوامع بیش از پیش احساس می‌شود.

علم ترجمه به عنوان علم محض و کاربردی مبتنی بر مهارت، دانش و خلق اثر هنری، تلقی می‌شود و نگاه علمی داشتن بر فرآیند ترجمه که مبتنی بر دانش و علوم زبانی و فرهنگی است از یک مقوله و نگاه و دیدگاه هنری در خلق و ایجاد یک اثر در انتقال دو زبان و دو فرهنگ از مقوله دیگر قابل بررسی و مطالعه عمیق است. چرا که مبحث علمی بودن در فرآیند ترجمه و هنری بودن آن با دید خلاقانه به زبان، امری جدایی‌ناپذیر و غیرقابل انکار است. علم ترجمه همانطور که نیاز به دانش تئوریک و زبانی دارد و دانش زبان‌شناسی را می‌طلبد نیاز به خلق یک اثر جدید و هنر نابی را می‌طلبد که بتواند یک تبادل و انتقال پویا و موفق را ایجاد کند و این خلق هنر و تبادل زبانی و فرهنگی بتواند راهگشای نیازهای انسانی، اجتماعی، شغلی ... جوامع باشد.

ترجمه ایده‌آل و موفق نیازمند آموزش و تربیت مترجمین کارآمد و با صلاحیت است که بتوانند در رسالت خود و پیشبرد اهداف متعالی سربلند و موفق بیرون آیند.

واژگان کلیدی: علم محض، علم کاربردی، دانش زبان، زبان‌شناسی، هنر و خلاقیت، ترجمه، علم ترجمه، ارتباط، انتقال دانش، تعامل، فرهنگ.

مقدمه

مطالعات ترجمه در دنیای مدرن، روش آکادمیک، مرتبط با مطالعات تئوریک، عملکرد و پدیده ترجمه تلقی می‌شود و در طول سالیان فرآیند ترجمه به عنوان ابزار آموزشی زبان جدید و یا متون زبان خارجه تلقی می‌شد تا اینکه فرد به توانایی زبانی در درک زبان مبدأ دست یابد و مطالعات ترجمه به طور کلی زمانی مطرح می‌شد که دانشجو و یا مترجم مهارت‌های موردنیاز را برای درک متن مبدأ به دست می‌آورد و در این زمان ترجمه سنتی و دستوری در بسیاری از کشورهای انگلیسی زبان مطرح شد و به دنبال آن شکل‌های جایگزینی از آموزش زبان مثل روش مستقیم - ارتباطی در دهه ۶۰ و ۷۰ افزایش یافت. (COOK) ۲۰۱۰. رویکرد ارتباطی بر ظرفیت و توانایی طبیعی در یادگیری زبان و تلاش در شرایط یادگیری در کلاس تأکید داشت.

در بررسی مطالعات ترجمه در حوزه کاربردی، چارچوبی که هلمز از منظر علمی به فرایند ترجمه می‌نگرد ۳ چارچوب مطرح می‌شود. ۱- آموزش مترجم که در آن روش‌های آموزش، تکنیک آزمون و طرح برنامه درسی را مدنظر قرار می‌دهد و دوم ابزار کمکی مانند فرهنگ لغت و دستور و چارچوب سوم جرمیت ترجمه؛ که این امر بر ارزیابی ترجمه و مرور و ارزیابی ترجمه‌های چاپی توجه دارد. از سوی دیگر هلمز بر خط مشی در ترجمه هم اشاره دارد.

بنابراین ما در این مقاله به ماهیت علمی ترجمه بر طبق تعاریف از مکاتب و صاحب‌نظران زبان‌شناسی و علم زبان می‌پردازیم و دیدگاه‌های مترجمین را نیز مورد بررسی قرار می‌دهیم و با تعریف علمی از ترجمه زوایای علمی ترجمه را براساس مطالعات زبانی - زبان‌شناسی و بازتاب آن در ترجمه بازبینی می‌کنیم و در نهایت آن را با دیدگاه مترجمین از منظر ترجمه با بینش هنر و خلاقیت، تجزیه تحلیل می‌نمایم و به این مهم دست می‌یابیم که بین دانش زبانی و علم و دیدگاه علمی داشتن به ترجمه و هنر ترجمه به عنوان مهارت خلاق که همراه با ذوق و سلیقه، هوش و ذکاوت و تجربه مترجم است، ارتباط وجود دارد و ترجمه را به عنوان یک علم و هنر قلمداد می‌کنیم.

ترجمه از دیدگاه علم و هنر

علم ترجمه در میان تاریخ بشری همواره ابزار مهم ارتباطی در میان ملت‌هاست که از امپراطوری مصر آغاز شد و تا زمانی که شکل تئوری خود را به دست آورده است براساس دیدگاه‌های مختلف محققین درباره مفهوم ترجمه، ترجمه یک هنر ناب است که بر مهارت استوار است. کسانی بر آن باورند که ترجمه علم نابی است که نیاز به دانش زبان مبدأ و مقصد و آشنایی با تئوری‌های ترجمه دارد. بر طبق نظر این محققین ترجمه ترکیبی از هنر و علم است که نیاز به مهارت، دانش زبان مبدأ و مقصد دارد (ordudari 2008). تفاوت‌های زبانی و فرهنگی بین زبان‌ها مانع اصلی در روش ارتباطی است. ترجمه نقش اصلی در تکامل افکار و گستره تکنولوژی دارد.

ترجمه به انتقال دانش از زبان خاص به صورت شفاهی و یا کتبی به زبان دیگر مطرح است. برخی از محققین بر این باورند که ترجمه هنر ناب و مبتنی بر مهارت است. مترجمین و محققین دیگر بر این باورند که ترجمه علم است و برخی بر هر دو امر ترجمه اشاره دارند. مبحث تئوری ترجمه از زبان‌شناسی تطبیقی گرفته شده و جنبه مهم معناشناسی تلقی می‌شود و تحت تأثیر زبان‌شناسان اجتماعی است که به ارتباط با سئوالات سیاق‌های اجتماعی و مسائل زبان‌ها در ارتباط با افراد همجوار، صورت می‌پذیرد.

از آنجایی که معناشناسی به عنوان نظام شناختی بدون مفاهیم اسمی است تا آنکه صرفاً یک ممارستی برای ارتباط باشد. ترجمه بدون تردید شامل نشانه‌شناسی است، علم علائم که یک عامل حیاتی و مهم در این فرایند به شمار می‌رود. مؤسس تئوری ترجمه فیلسوف آمریکایی C.S Price (1934) تأکید دارد که عناصر ارتباطی از هر نشانه، مفهوم و فضای نشانه‌ها ترکیبی از همه تأثیرات را بیان می‌دارد که به طور عملی بر تعبیرکننده تأثیر دارد و می‌تواند متفاوت باشد. بنابراین تاریخ ترجمه ثابت می‌کند که از زمان‌های ممکن شکل گرفته و گام‌های متفاوتی از توسعه و تکامل را پیموده و اکنون به شکل خاصی از دانش و ضابطه کلی و خاص دست یافته و دارای چارچوب تئوری است. روش‌ها و رویکردهای راهبردی که هر مترجم قبل از آن باید در ذهن خود به یاد داشته باشد.

ترجمه در طول تاریخ خود همواره همچون دیگر مهارت‌ها مثل پزشکی و مهندسی تلقی نشده، مترجمین همواره درباره نادیده‌انگاری از ترجمه در مقایسه با حرفه‌های دیگر سخن گفته‌اند. جامعه ترجمه، موضوع نادیده‌انگاری این حرفه‌ها را در ترجمه انتقاد می‌کند، همچنان که پیچیدگی فرایند ترجمه را نادیده می‌گیرند.

بنابراین نیاز آموزش حرفه‌ای - مهارتی رسمی در حوزه ترجمه یک ضرورت است. مترجمین با مهارت که آموزش رسمی در این زمینه کسب ننموده‌اند نیاز به توانش موفق از طریق تجربیات طولانی مدت دارند. برخلاف حرفه‌های دیگر می‌توان گفت که ترجمه یک رشته جوان در آکادمی‌هاست که به عنوان رشته مطالعاتی مستقل در دانشگاه تلقی می‌شود.

به طور کل هر رشته‌ای که به طور گسترده در ارتباط با انتقال مفاهیم بین گروه‌های اجتماعی مختلف است و پیش‌زبانی و فرهنگ متفاوتی دارند، به ترجمه وابسته است.

ترجمه، بخشی از علوم زبان‌شناسی است که به مطالعه زبان به عنوان علم مستقل و هم‌ايزاری برای خلق و ایجاد معانی می‌پردازد.

نظر مترجمین در مفهوم ترجمه

مترجمین مطمئن نیستند که ترجمه یک معامله و تجارت است. هنر است، حرفه است، شغل است و این نیاز به پایه‌های تاریخی گسترده دارد که دیدگاه هنری و علمی بر آن بیفکنیم.

در نظر تئوری (ordudar 2008) ترجمه را علم می‌داند که باید از دیدگاه عملی به آن پرداخته شود. و در واقع به نظر می‌رسد در عملکرد پل ارتباطی بین فرهنگ‌ها، ترجمه پدیده چندبعدی است. ترجمه به دانش عمومی، عملکرد، تمرین، هوش، استعداد کافی نیاز دارد. هرچند ترجمه نقش اساسی در دنیا را ایفا می‌کند، برخی نظر محققین درباره ترجمه هنر دست دوم است و فاقد مجموعه‌ای از اصول جهانی تایید شده است تا بتوان آن را یک علم خودمختار خواند.

هلمز (۱۹۷۲-۱۹۸۸) مطالعات علم ترجمه را به دو بخش تقسیم می‌کند.

مطالعات ترجمه محض و کاربردی - اولی مبحث توصیفی بر پدیده ترجمه است و ارتباط با علوم دیگر شاخه‌های تخصصی و مبحث کاربردی بر تئوری عملی ترجمه و جنبه‌های ترجمه مثل آموزش ترجمه، تمرین و یادگیری فرایند ترجمه می‌پردازد. (نورتن، ۱۹۸۴) ترجمه را علم لفظ به لفظ برمی‌شمارد.

(نیومارک، ۱۹۸۸) فرایند ترجمه را آغاز روش ترجمه ادبی می‌داند که به روش‌های رویکردی اساسی در ارتباط و ترجمه فضایی می‌پردازد. و ادعا دارد که ترجمه ادبی در برابر لفظ روش مناسب در فرایند ترجمه می‌باشد در صورتی که زبان مبدا و مقصد با هم مطابقت داشته باشد.

بر طبق بررسی‌های به عمل آمده روی مترجمان مختلف علمی چنین برآمده که فرایند ترجمه نیاز به یک مهارت دارد. در جهت بازآفرینی متن ترجمه شده مناسب - و یا ترجمه قابل قبول - مترجمین دیگر بر تاکید خاص روی جنبه‌های متنی - واژگانی و یا فنی زبان مبدا تاکید دارند و نیز ضرورت نیاز در انتخاب اصطلاحات مناسب در زمان ترجمه - مترجمین دیگر بر مفاهیم پردازشی از دانش مناسب در حوزه تخصصی ترجمه اشاره دارند. نیاز برای داشتن منطق در دست‌یابی به معنی و مفهوم درست در کنار این مشخصه‌های مترجم موفق، هوش و استعداد در این حوزه نقش مهمی را ایفا می‌کند. به ویژه در متون ادبی و بر این معتقدند که مترجمین در هر حوزه باید متن مبدا را بخوانند و ادراک کنند و درک عمیق و درست نویسنده اثر پی ببرند. عوامل مرتبط با زمان که نیاز به درک کامل دارد. زبان یک پدیده زنده و پویاست و بخشی از جامعه است. و ترجمه بخشی از زبان و ارتباط و انتقال اطلاعات است.

بر مترجمان لازم است که از مشخصه‌های زبانی زبان هدف و مبدأ آگاهی داشته باشند.

به عبارت دیگر ترجمه دربردارنده بخش گسترده علوم است که در کسب دانش زبانی هر دو زبان مبدا و هدف مستقر است و بر این امر تاکید دارند که مترجمین باید از تئوری‌های ترجمه در دست‌یافتن متون خاصی از زبانی به زبانی با موفقیت عمل کنند. بر طبق تحقیقات به عمل آمده در میان ۹۰ درصد مترجمان بر این باور رسیده که ترجمه ترکیبی از هنر و علم است. ترجمه مناسب ایجادکننده یک بخش هنری است.

مترجمین باید ذهن هنری و رویکرد علمی در زمان ترجمه داشته باشند تا ترجمه دقیق، صحیح و تأثیرگذاری داشته باشد. ترجمه شامل مهارت و کاربرد خلاقانه زبان است.

خلاقیت در این حوزه همان هنر و ارتباط ترجمه با آن است. تأثیر و آمیختگی هنر و علم ترجمه مبتنی بر دانش فردی مترجم و هدف ترجمه می‌باشد و ترجمه نیاز به مهارت هنری و تسلط به زبان SL و TL دارد. مهارت هنری و تسلط زبانی

علم ترجمه و مطالعات آن

نایدا، در روند علمی‌بودن ترجمه روند رمزگشایی و روش رمزبندی را مطرح می‌سازد و نظام سه مرحله‌ای تحلیل انتقال و بازسازی زبانی را ارائه می‌دهد. و به توصیف فرایند ترجمه مبتنی بر امتیازات علمی و عملی آن و تعادل میان نظام متنی مبدا و مقصد تاکید دارند [نایدرا - تیبر ۱۹۶۹]

ترجمه و مطالعات علمی آن

لوییس کلی به تاریخ تئوری ترجمه غرب نگاهی دارد که با آموزش نویسندگان یونانی و لاتین شروع شده و به بحث وفاداری - روح زبان و واقعیت اشاره دارد.

جان درآیدن ۱۷۰۰-۱۶۳۱ در توصیف مختصر در فرایند ترجمه بیان می‌دارد که در تئوری ترجمه و عملکرد ترجمه تأثیر قابل توجهی داشته و او تمام ترجمه‌ها را از دیدگاه علم به ۳ مقوله تقسیم می‌کند. ۱- مجاز ۲- نگرش و مفهوم ۳- تقلید و سازگاری و سازش‌پذیری - مجاز را در حیطه ترجمه لفظ به لفظ - نگرش را ترجمه آزاد و تقلید را سازگاری قرار می‌دهد.

دالت ۵ اصل و تیلتر ترجمه را در ۳ قانون کلی ارائه می‌دهد.

۱- ترجمه باید نوشته کاملی از ایده‌های کار اصلی باشد.

۲- سبک و نوع نوشتار باید مشخصه یکسانی با اصل خود داشته باشد.

۳- ترجمه باید به روان بودن - آسان بودن و سهولت و شفافیت زبان مبدا باشد.

تئوری ترجمه غرب در قرن ۲۰ متمرکز بر مناقشات پیرامون این بوده که آیا ترجمه باید لفظی - مفهومی باشد یا لفظ به لفظ و یا آزاد. نظریه پردازان غربی به عنوان مترجمانی بودند که تعدیلی را برای رویکردشان در معرض ترجمه ارائه دادند. آنان وفاداری به متن را به خصوص در متون مذهبی منعکس می‌کنند و بر دیدگاه کلاسیک زبان مبتنی بر اصول شفافیت - منطق و سادگی تاکید دارد. سوآلی که توسط زبان‌شناسان در دهه ۵۰ و ۶۰ مطرح شد بر معنا و معادل‌یابی تاکید داشت که رومن یا کوبسن آن را به بحث گذارد و توسط نایدا کسی که کتاب‌هایش معنا را به طور سیستماتیک تجزیه تحلیل می‌نمود اساساً توسعه یافت. دستاورد بزرگ نایدا آن بود که تئوری ترجمه از مبحث ترجمه آزاد در مقابل لفظ جدا شود و مفاهیم و معادل‌یابی پویا و رسمی، دریافت‌کننده (خواننده) را در جایگاه اصلی این مسئله قرار می‌دهد. کت فوردر در دهه ۶۰ رویکرد زبانی مقابله‌ای نظام‌مند را در ترجمه به کار گرفت.

در حالی که رویکرد متفاوت به بررسی و توصیف رویکردهای ترجمه توسط تئوریسین‌ها و نظریه‌پردازان شناختی مطرح شد که از مکتب پاریس در دهه ۶۰ شروع شد و شامل Gult [تئوری مرتبط] و Bell [روان‌شناسی زبان، تجزیه تحلیل نقشی نظام‌مند] می‌شد.

سیستم چندنظامی Zohar مطالعات ترجمه را به دست تجزیه تحلیل زبانی ناب از تعدیل و تغییرات و یک ضابطه یک به یک از معادل‌یابی به سمت بررسی جایگاه و ادبیات ترجمه‌ای به عنوان کل در نظام تاریخی و ادبی فرهنگ زبان هدف سوق می‌داد و بر توجه و کشف روش‌شناسی برای مطالعات توصیفی ترجمه متمرکز می‌شد. هدف او تعیین الگوهای رفتاری در ترجمه و بازسازی ضابطه‌ها در عملکرد فرایند ترجمه بود و هدف نهایی او در جهت کشف قوانین احتمالی ترجمه می‌شد که برای مترجمین آینده و محققین قابل استفاده گردد و به آن‌ها یاری برساند.

تمرکز بر تنوع‌های مطالعات فرهنگی در مطالعات ترجمه سبب پویایی در این فرایند است. ترجمه تئوری‌های زبانی ترجمه بر ترجمه به عنوان انتقال فرهنگی و تبادل ترجمه همراه با روندهای روبه‌رشد در مطالعات فرهنگی است.

ترجمه شفاهی مبتنی بر رویکرد پیکره که مترجم را در تحلیل بیشتر و کشف مشخصه‌های اصلی در زبان ترجمه قادر سازد و به سمت توسعه ترجمه ماشینی و اتوماتیک از انواع متعدد سوق می‌دهد.

ترجمه شفاهی دیداری - شنیداری بخشی از مطالعات توصیفی همچون عملکرد جدید خلاقانه است، اما موقعیتی و جهانی است که شاید چالش‌های اصلی برای مترجمین باشد و ارتباط مشخص بین تکنولوژی، هویت مترجم و دنیای پست مدرن است.

این‌ها بخش‌هایی است که نیاز به متخصصان ویژه - کارشناسان با مهارت و آموزش از جانب محققان دارد و به طور ایده‌آل ضرورت همکاری بین رشته‌ای در جهت ماکزیم کردن و افزایش کارآمدی متخصصان مختلف را می‌طلبد.

در دیدگاه steiner هرچه زبان‌ها و فرهنگ‌ها به هم نزدیک باشند نیروی بیشتر برای حل فشارها و تنش‌ها وجود دارد بنابراین آن ترجمه، ترجمه موفق است؛ ترجمه بین دو فرهنگ متفاوت و دو زبان متفاوت بدیهی به نظر می‌رسد چرا که تنش‌ها و فشارها تقلیل می‌یابد. داشتن مشخصه‌های زبانی از زبان هدف و مقصد در ایجاد و خلق ترجمه دقیق برای مترجم لازم و ضروری است. آن‌ها باید با مهارت‌های زبانی، خواندن، نوشتن، صحبت کردن و درک مطلب آشنایی کامل داشته باشند. همچنین به دستور زبان مبدا و مقصد تسلط کافی داشته باشند. فرایند انتقال فرهنگ ضرورت تجربه روش‌های ادبی زبان هدف، مهارت‌های پژوهشی و مهارت ایده‌های نویسنده و سبک نوشتاری او را فراهم می‌سازد.

مؤلفه‌های فرهنگی خاص در فرهنگ source مبدا باید درک دقیق را دریافت کند و متن مبدا را قبل از برگرداندن به زبان هدف به درستی تجزیه و تحلیل نماید.

بنابراین برای مترجمین لازم است که از تئوری‌های ترجمه آگاهی داشته باشند تا قادر باشند متن خاصی را از زبانی به زبان دیگر با موفقیت تحلیل و درک نمایند. بر طبق نظر محققین براساس دانش تئوری مترجمی، می‌توان گفت که ترجمه یک علم است.

(هلمز، ۱۹۷۲) بر دو نوع مطالعات ترجمه اشاره دارد. ترجمه محض و ترجمه کاربردی. ترجمه محض در ارتباط با تئوری ترجمه و ترجمه کاربردی در ارتباط با عملکرد ترجمه می‌باشد و هر دو به یکدیگر وابسته است.

(Toury, ۱۹۸۲) تاکید می‌ورزد که تئوری‌هایی که مطالعه ترجمه محض گرفته شده به عنوان منبع سودمند بر مطالعات ترجمه کاربردی است.

می‌توان گفت ترجمه‌ای که فاقد استراتژی و راهبرد مشخصی باشد، بدون تردید نتیجه عدم صرف انرژی و زمان لازم در تجزیه و تحلیل کلامی زبان مبدأ می‌باشد که عدم موفقیت در ترجمه همراه است و استراتژی لازم در فرآیند ترجمه در پروژه‌های بزرگ و سودمند است و این امر یعنی داشتن راهبرد مشخص در فرآیند ترجمه مستلزم مهارت و دانش لازم از مشخصه‌های زبانی [زبان هدف و مقصد] است. چرا که داشتن استراتژی و راهبرد لازم برای مترجم در قوی کردن توانمندی‌های مترجم در رسالت خود نقش بسزایی دارد.

در تحقیق به عمل آمده در این پروژه ۹۰ درصد مترجمین در پرسشنامه چنین ادعا می‌کنند که ترجمه ترکیبی از هنر و علم است. یکی از آنان بر این معتقد است که متن ترجمه بخشی از هنر و کار دربردارنده علم است و هر دو بخش علم و هنر در انتقال متن ترجمه به شکل قابل قبول و قابل ارائه مهم است تا بتواند یک اثر هنری و ماندگار خلق کند. مترجم باید ذهن هنرمندانه و رویکرد علمی داشته باشد، زمانی که به فرایند ترجمه دست می‌زند.

بر طبق نتیجه به دست آمده ۹۰ درصد بر هنر محض در فرایند ترجمه اشاره دارند و به وضوح به سمت این رویکرد می‌روند که ترجمه ترکیبی از هنر محض و علم محض است و مقوله علمی بودن و هنری بودن در فرایند ترجمه لازم و ملزوم یکدیگر است.

(krishnamurthy, ۲۰۰۸) ادعا می‌کند در فرایند ترجمه از سوی صاحب‌نظران آکادمیک و مترجمین دیدگاه‌های متفاوت است که مبتنی بر دانش فردی آن‌هاست و هدف ترجمه بدیهی باقی می‌ماند. به این مفهوم که این فرایند ترکیبی از علم و هنر است. (shiyab, ۲۰۰۸) بر این باور است که ترجمه ترکیبی از هنر و علم است که به مهارت هنرمندانه، تسلط به دو زبان، تجربه در تحلیل متن و الگوهای تفکر نیاز دارد.

و از سویی با (Anderman, ۲۰۰۳) که بر این امر نیز اشاره دارد، اتفاق نظر وجود دارد. دیدگاه دیگر در این زمینه آن است که یک مترجم می‌تواند در توجیه مسئله چندزبانی و ارتباط آن ترجمه کمک کند. آشنایی با چندزبانگی او را قادر می‌سازد تا به مقایسه و تقابل زبان‌هایی که مشخصه‌های یکسانی دارند، بپردازد. متن انگلیسی - فرانسه/ انگلیسی - اسپانیایی و زبان‌هایی که ریشه‌های زبانی متفاوتی دارند، مانند انگلیسی - عربی/ انگلیسی - فارسی / انگلیسی و کردی.

بنابراین دانش کافی نسبت به زبان مبدأ و مقصد سطح کیفی ترجمه را در شکل هنری و علمی خود بالا می‌برد و آن را ارتقاء می‌بخشد و تفکیک این دو مقوله در بحث هنر و علم غیرقابل پذیرش است.

از آنجایی که ترجمه با پیشینه تاریخی خود عنصر و طریق مهم در ارتباط در میان ملت‌ها به شمار می‌رود و سیر تکاملی خود را تا این عصر طی نموده است و نیاز به آن در میان جوامع با گسترش علم و دانش و روابط اجتماعی در سطح ملی و بین‌المللی روزبه‌روز بیشتر می‌شود، این فرایند به شکل خاص از اصول و ضابطه ویژه به طور کل دست یافته است و در نگاه جهانی امروز دارای مقوله تئوری، روش استراتژی و راهبردهای ویژه است.

نتیجه‌گیری

در این مقاله بر طبق بررسی‌ها و پژوهش‌های به عمل آمده و دیدگاه‌های متفاوت محققین، مترجمین و صاحب‌نظران به این امر می‌توان دست یافت که ترجمه نه تنها یک مقوله علمی است بلکه از دیدگاه هنری نیز قابل تأمل و بررسی است و این دو در فرایند ترجمه امری لازم و بدیهی به شمار می‌رود. داشتن مهارت مرتبط با موضوع ترجمه و استعداد لازم برای آن از مواردی است که می‌تواند از مبحث هنر به آن ن‌گریست. از سوی دیگر آشنایی با دانش و مشخصه‌های زبانی و تئوریک علم زبان‌شناسی فرایند ترجمه را به مبحث علمی بودن آن سوق می‌دهد.

بنابراین پژوهش به این امر می‌توان دست یافت که مقوله علم و هنر در بحث فرایند ترجمه یک ضرورت است و دیدگاه علمی داشتن و هنری داشتن نسبت به آن یک اصل است و بحث ترجمه خود ترکیبی از دو مقوله علم و هنر می‌تواند تلقی شود که از یکدیگر جداپذیر نمی‌باشد و برای یک ترجمه خوب و موفق باید که از هر دو مقوله وارد شد و به آن پرداخت. ترجمه‌ای موفق می‌باشد که بتواند هم علمی و هنری باشد و مترجمی موفق خواهد بود که هم علم و دانش زبانی به مقوله ترجمه داشته باشد و هم با مهارت، فن و هنر خود آن را در ترجمه منعکس سازد.

منابع و مراجع

- [1] The art of translation book, John Benjamins publishing company, Azar 1.
- [2] university of Sharjah Journal (1996-2339) International refereed periodical of humanities and social science Vol.10, No 1. Translation science
- [3] Jamy munday Introducing translation studies theories and applications Forth edition.